

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Τίτλος Ερευνητικού Έργου: Μαρτυρίες της θρησκευτικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής του Δίου. Ψηφιακή επεξεργασία και ανάλυση των συμφραζομένων των ενεπίγραφων μνημείων.

Επιστημονική Υπεύθυνη:
Σεμέλη Πινγιάτογλου

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος:
DECAInDION

Επιστημονική Περιοχή:
Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: ΑΠΘ

Συνεργαζόμενος Φορέας: -

**Ιστοσελίδα προβολής του Έργου
(αν υφίσταται):** www.decaindion.gr

Ποσό Χρηματοδότησης: 198000€

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 36 μήνες

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Είναι γνωστό από τις αρχαίες γραπτές πηγές ότι το Δίον, τόπος λατρείας του Ολυμπίου Διός στις ανατολικές υπώρειες του Ολύμπου, υπήρξε η ιερή πόλη του μακεδονικού βασιλείου, ότι στη θέση της ιδρύθηκε από τον Οκταβιανό Αύγουστο περί το 30 π.Χ. η ρωμαϊκή αποικία *Colonia Iulia Augusta Diensis* και ότι η ζωή της πόλης συνεχίστηκε ως και τους πρωτοβυζαντινούς χρόνους.

Οι μακρόχρονες ανασκαφές στο Δίον έχουν φέρει στο φως ενεπίγραφα μνημεία, τα οποία ως μαρτυρίες σύγχρονες με τα γεγονότα της εποχής τους αποτελούν την ασφαλέστερη και πιο αξιόπιστη πηγή πληροφοριών για τη ζωή της αρχαίας πόλης. Από αυτά τα μνημεία ένα μόνο μέρος έχει σποραδικά δημοσιευτεί.

Το έργο αφορά στην τεκμηρίωση και μελέτη του συνόλου των ενεπίγραφων μνημείων του Δίου σε όλες τις φάσεις της ζωής του με σκοπό τη δημιουργία νέας επιστημονικής γνώσης, τη διάδοση, προβολή και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της πόλης, τα οποία σχετίζονται με τις σημαντικές μεταβολές που γνώρισε κατά τη διάρκεια της μακράς ιστορίας της. Οι μεταβολές αυτές αφορούν τη θρησκεία, τις κοινωνικές και τις πολιτειακές δομές. Προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάγνωση των επιγραφών θα αναπτυχθεί μεθοδολογία βασιζόμενη σε καινοτόμες ψηφιακές τεχνικές.

Στόχος είναι η έκδοση των επιγραφικών κειμένων, η συνδυαστική μελέτη των στοιχείων τους ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα για τη θρησκευτική και κοινωνικοπολιτική ζωή του Δίου, η συγκριτική μελέτη με επιγραφικά, ανασκαφικά και γραμματειακά δεδομένα από άλλες μακεδονικές θέσεις ώστε να διατυπωθούν γενικότερα συμπεράσματα για τη Μακεδονία. Η απόδοση στην επιστημονική κοινότητα ενός πλούσιου επιγραφικού υλικού, άγνωστου εν πολλοίς, είναι ένα από τα αποτελέσματα του έργου.

Επίσης, θα προκύψει πληρέστερη γνώση της ιστορικής διαδρομής της πόλης. Μέσω της διάχυσης των αποτελεσμάτων η αποκτηθείσα γνώση θα είναι αξιοποιήσιμη από τους ειδικούς ερευνητές, ενώ θα έχει και αντίκτυπο στην ακόμη μεγαλύτερη προβολή του αρχαίου Δίου, με όλα τα οφέλη που αυτή συνεπάγεται σε πολιτιστικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο.

Πρωτοτυπία του Ερευνητικού Έργου

Ζητούμενο της διεπιστημονικής έρευνας είναι μία συστηματική εξέταση του συνόλου των ενεπίγραφων μνημείων της πόλης του Δίου, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει ένα αξιόπιστο εργαλείο για την μελέτη της θρησκευτικής, πολιτικής και κοινωνική ζωής και της λειτουργίας της πόλης τόσο κατά την περίοδο του μακεδονικού βασιλείου όσο και κατά τις επόμενες περιόδους. Η επιστημονική έρευνα προσπαθεί να καλύψει ένα βασικό ζητούμενο της έρευνας με τη δημοσίευση των επιγραφών μίας εκ των σημαντικότερων πόλεων της αρχαίας Μακεδονίας και με αλλαγές στην ιστορική της πορεία.

Το περιεχόμενό της είναι σαφώς οριοθετημένο, τόσο από ειδολογική όσο και από γεωγραφική άποψη, καθώς η έρευνα βασίζεται σε συγκεκριμένη κατηγορία υλικού (ενεπίγραφα μνημεία) μίας συγκεκριμένης πόλης (του Δίου). Δεν περιορίζεται μόνον στη σύνταξη ενός συντάγματος επιγραφών, αλλά προχωρά στη σύνθεση των δεδομένων. Δηλαδή, οι επιγραφές δεν απομονώνονται από το αρχαιολογικό τους περιβάλλον, αλλά εξετάζονται σε σχέση με το φορέα του κειμένου, την περιοχή εύρεσής τους και τα συνευρήματά τους.

Στο πλαίσιο του έργου, προκειμένου να γίνει ακριβέστερη αποτύπωση και να διευκολυνθεί η ανάγνωση των επιγραφών και η σχέση με τον φορέα τους, θα αναπτυχθεί μεθοδολογία που θα βασίζεται σε καινοτόμες τεχνικές κατάλληλες για τον σκοπό αυτό. Κάνοντας χρήση τεχνολογίας αιχμής τρισδιάστατης ψηφιοποίησης, θα μπορέσουν να μετασχηματιστούν σε εξαιρετικά λεπτομερή ψηφιακή μορφή τα ενεπίγραφα ευρήματα που παρουσιάζουν προβλήματα σχετικά με την αναγνώριση των χαρακτήρων τους. Θα διερευνηθούν τεχνικές ανάδειξης χαρακτηριστικών μορφολογίας και σχήματος προκειμένου να επιτευχθεί η ευκολότερη διαπίστωση και καταγραφή των επιγραφικών στοιχείων.

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

Τα επιγραφικά μνημεία αποτελούν πηγές πληροφοριών για τις εκφάνσεις της ζωής στην αρχαιότητα. Η μελέτη τους είναι η πιο αξιόπιστη πηγή για τη γνώση του αρχαίου κόσμου, επειδή είναι άμεσες μαρτυρίες της εποχής τους.

Η μελέτη αυτού του υλικού προσφέρει πολλές προκλήσεις καθώς το Δίον υπήρξε μια ζωντανή πόλη που έζησε πολλές αλλαγές. Στην αρχή, ήταν το θρησκευτικό κέντρο του μακεδονικού βασιλείου, μετά υπήρξε ρωμαϊκή αποικία και στο τέλος, μια χριστιανική επισκοπή. Το εν λόγω έργο θα εξετάσει όλα τα επιγραφικά μνημεία και θα δώσει απαντήσεις σε διάφορα ερωτήματα που προκύπτουν σχετικά με την πολιτική, την κοινωνική και τη θρησκευτική ζωή του Δίου, μιας πόλης που επιβιώνει για τουλάχιστον δέκα αιώνες. Συγκρίσεις μπορούν να γίνουν με άλλες πόλεις του Ελληνορωμαϊκού κόσμου που ήκμασαν τις ίδιες εποχές.

Είναι μεγάλης επιστημονικής σημασίας η έκδοση του ανασκαφικού υλικού και μάλιστα των επιγραφών, που ανασυγκροτούν την ιστορία του Δίου. Τα επιστημονικά αποτελέσματα του έργου θα συμβάλουν στη διεπιστημονική βασική έρευνα. Όσον αφορά τη βιωσιμότητα, αναμένεται ότι τα αποτελέσματα του έργου και οι νέες γνώσεις θα υποστηρίξουν πολλές και ποικίλες μελλοντικές μελέτες και θα ενθαρρύνουν τη νέα έρευνα σε διάφορους τομείς. Το έργο βασίζεται επίσης σε καινοτόμες μεθοδολογίες με διεπιστημονική προσέγγιση. Δημιουργεί επίσης ένα ψηφιακό αρχείο και βάση δεδομένων των επιγραφών από το Δίον.

Η σημασία της χρηματοδότησης

- Η ενίσχυση και η αποτελεσματική συνέργεια έμπειρων ερευνητών και η συνδυαστική αξιοποίηση των γνώσεών τους με σκοπό την παραγωγή νέας επιστημονικής γνώσης που θα προβληθεί και θα αξιοποιηθεί καταλλήλως.
- Ο εμπλουτισμός και η επέκταση των ερευνητικών δραστηριοτήτων που διεξάγονται στην Πανεπιστημιακή Ανασκαφή του Δίου και η αξιοποίηση και η επαύξηση των υφιστάμενων ερευνητικών δομών.
- Η απόδοση ιδιαίτερων χαρακτηριστικών στην έρευνα που διεξάγεται στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες με την ουσιαστική συμβολή, ενσωμάτωση και αξιοποίηση τεχνολογιών αιχμής.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr